

2023

Deri ve Deri Ürünleri Sektörü
2023 Şubat ve 2023 Ocak-Mart İhracat
Dönemi İhracat Bilgi Notu

İDMİB Sektör Şubesi
İTKİB Genel Sekreterliği

DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜMÜZÜN 2023 YILI OCAK- MART DÖNEMİ ve 2023 MART AYI İHRACAT PERFORMANSI

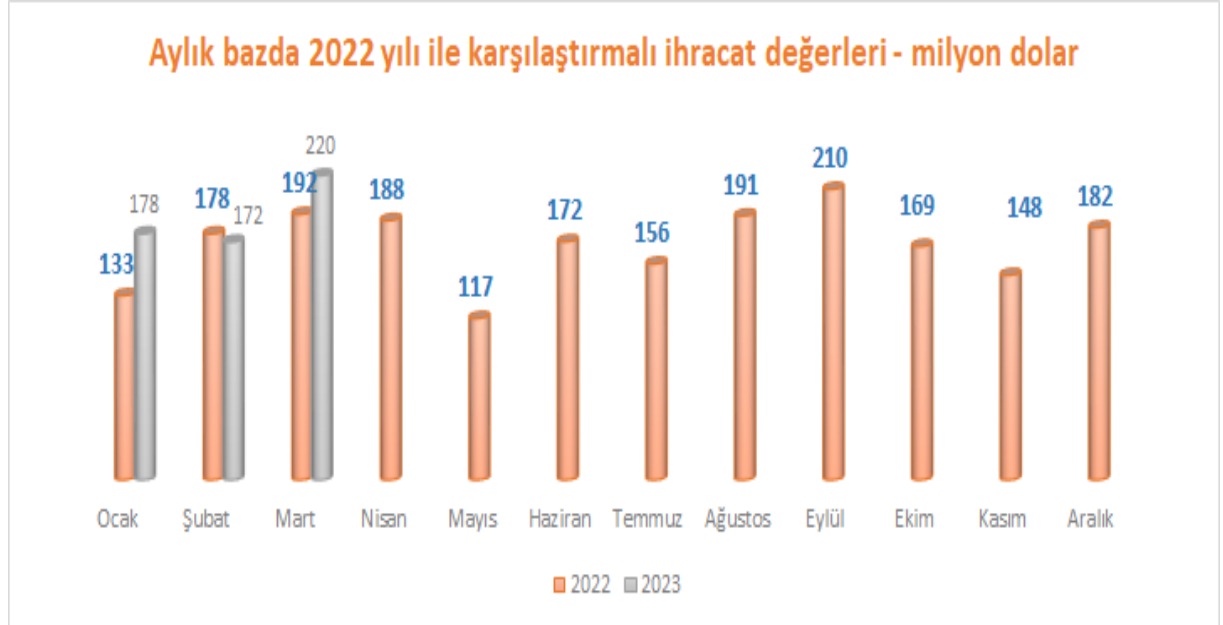
2023 yılı Mart ayında sektörümüzün ihracatı %14,7 oranında artış ile 220 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Anılan ay itibariyle Türkiye'nin genel ihracatı ise %1,3 artışla 20,9 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Deri ve deri ürünleri ihracatımızın toplam ihracat içindeki payı Mart ayında %1,1 olarak hesaplanmaktadır.

Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Türkiye İhracatı İçerisindeki Payı - 2023 Ocak-Mart						
Birim: 1.000 ABD \$	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	20.647.437	20.915.953	1,3%	54.945.410	54.317.445	-1,1%
Deri ve Deri Ürünleri İhracatı	191.678	219.904	14,7%	501.751	570.418	13,7%
Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %	0,9%	1,1%		0,9%	1,1%	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

2023 yılı Ocak-Mart döneminde ise, Türkiye'nin genel ihracatı %1,1 oranında azalarak 54,3 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatında ise %13,7 oranında artış yaşanmış ve 570 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Deri ve deri ürünleri sektörümüzün toplam ihracattan aldığı pay ise %1,1 olarak kaydedilmiştir.

Aylar itibariyle, deri ve deri ürünleri ihracatımızda bir önceki yılın aynı ayına göre değişim aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Belli Başlı Pazarlarımızda Deri ve Deri Ürünleri İhracatımızdaki Gelişmeler

Deri ve deri ürünleri ihracatımızda 2023 yılı Mart ayı ihracatımızda bir önceki yılın Mart ayına göre %1,7 ihracat azalışı gösteren İtalya birinci sırada yer almaktadır. %11 ihracat azalışı ile Almanya ikinci sırada, %32,8 ihracat artışı ile Irak üçüncü sırada yer almaktadır.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde en önemli ihracat pazarımız, %1,2 azalış oranı ile İtalya olmuştur. Bu dönemde İtalya'ya yapılan ihracatımız 40 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İtalya'nın Türkiye'nin deri ve deri ürünleri ihracatından aldığı pay %7 olarak hesaplanmaktadır.

2023 yılının Ocak-Mart döneminde %6,7 pay ile ikinci en önemli ihracat pazarımız Almanya olmuştur. Almanya'ya ülkemizden, geçen yılın aynı dönemine kıyasla %11,3 azalış oranı ile 38,4 milyon dolarlık deri ve deri ürünleri ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatında İlk 10 Ülke							
Birim: 1.000 ABD \$	2022	2023	Değişim %	2022	2023	Değişim %	Pay %
	Mart	Mart		Ocak - Mart	Ocak - Mart		
1 İTALYA	16.838	16.553	-1,7%	40.505	40.007	-1,2%	7,0
2 ALMANYA	15.684	13.959	-11,0%	43.297	38.410	-11,3%	6,7
3 UKRAYNA	1.515	2.066	36,3%	4.161	27.276	555,5%	4,8
4 IRAK	7.618	10.116	32,8%	17.551	19.898	13,4%	3,5
5 FRANSA	5.878	6.199	5,5%	16.658	19.897	19,4%	3,5
6 ROMANYA	7.705	7.785	1,0%	16.790	17.653	5,1%	3,1
7 BİRLEŞİK KRALLIK	7.030	6.777	-3,6%	19.140	16.660	-13,0%	2,9
8 İSPANYA	7.566	5.646	-25,4%	22.522	16.059	-28,7%	2,8
9 HOLLANDA	5.765	4.715	-18,2%	15.327	14.234	-7,1%	2,5
10 POLONYA	5.539	5.641	1,9%	15.146	14.211	-6,2%	2,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	81.138	79.457	-2,1%	211.098	224.305	6,3%	39,3
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	110.540	140.446	27,1%	290.654	346.113	19,1%	60,7
AB (27) TOPLAMI	84.753	80.755	-4,7%	218.802	208.226	-4,8%	36,5
DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	191.678	219.904	14,7%	501.751	570.418	13,7%	100,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

Ukrayna'ya 2023 yılı Ocak-Mart döneminde 27,3 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş ve bu değer ile Ukrayna 3. sırada yer almıştır. Bu ülkeye yönelik ihracatımız 2022 yılı Ocak-Mart dönemine kıyasla %555,5 oranında artmış ve Ukrayna'nın deri ve deri ürünleri ihracatımızdan aldığı pay %4,8 olarak hesaplanmıştır.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde Türkiye'den en çok deri ve deri ürünleri ihracatı yapılan ilk 10 ülke arasında Irak'a %13,4, Fransa'ya 19,4, Romanya'ya 5,1 oranında ihracat artışı kaydedilirken Birleşik Krallık'a %13, İspanya'ya %28,7, Hollanda'ya %7,1, Polonya'ya %6,2 oranlarında ihracat azalışı kaydedilmiştir.

Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracatımızdaki Gelişmeler

2023 Mart ayına bakıldığında AB Ülkelerine yaptığımız ihracat %4,7 azalmış, Eski Doğu Bloku Ülkelerine ise %101 oranında artmıştır.

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, %36,5'lik payıyla en önemli ihracat pazarımız konumunda olan Avrupa Birliği'ne yapılan ihracat, 2023 yılı Ocak- Mart döneminde bir önceki yılın aynı dönemine oranla %4,8 oranında azalış göstererek 208,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bu dönemde Eski Doğu Bloku Ülkelerine yapılan ihracatımızda %100,5 oranında artış kaydedilmiş, sektörümüzün toplam ihracatından %24,2 oranında pay alarak yaklaşık 137,8 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Aynı dönemde Ortadoğu ülkelerine yönelik deri ve deri mamulleri ihracatımızda %16,3 artış ile yaklaşık 63,1 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ülkelere yapılan deri ve deri ürünleri ihracatımız, toplam deri ve deri ürünleri ihracatımızın %11,1'ini oluşturmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatımızda diğer önemli pazarlarımızdan olan Afrika ülkelerine yapılan ihracat, bu dönemde bir önceki yılın aynı dönemine oranla %13,4 azalış yaşayarak yaklaşık 53 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise %9,3 olarak kaydedilmiştir.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde Asya ve Okyanusya ülkelerine yönelik ihracatımız ise %13,1 oranında azalarak 24,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiş, bu ülkelerin toplam ihracatımız içerisindeki payı ise %4,3 olmuştur.

Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracatı							
Birim: 1.000 ABD \$	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
AB Ülkeleri (27) Toplamı	84.753	80.755	-4,7%	218.802	208.226	-4,8%	36,5%
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb)	21.936	44.077	100,9%	68.731	137.797	100,5%	24,2%
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)	25.343	31.287	23,5%	54.253	63.104	16,3%	11,1%
Afrika Ülkeleri Toplamı (Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)	25.244	20.295	-19,6%	61.175	52.982	-13,4%	9,3%
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya, G. Kore vb.)	9.947	10.094	1,5%	27.896	24.255	-13,1%	4,3%
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC, İzlanda)	9.288	11.572	24,6%	24.470	26.288	7,4%	4,6%
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	5.561	6.025	8,4%	20.734	20.938	1,0%	3,7%
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)	9.220	15.358	66,6%	24.782	35.823	44,6%	6,3%
Serbest Bölgeler Toplamı	387	439	13,6%	906	1.005	10,9%	0,2%
DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	191.678	219.904	14,7%	501.751	570.418	13,7%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatımızdaki Gelişmeler

2023 yılı Mart ayına bakıldığında en büyük ihracat artış oranı deri giyim sektöründe gerçekleşmiştir. Deri giyim sektöründe bir önceki yılın Mart ayına göre %84,3 oranında artış yaşanmıştır.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde deri ve deri mamulleri ürün grupları içerisinde en çok ihracat ayakkabı ve aksesuarları ürünlerinde yapılmış olup, bu ürün grubunda 392,3 milyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir. Ayakkabı ve aksesuarları ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine göre %20 oranında artış kaydedilmiştir. Bu ürün grubumuzun toplam deri ve deri ürünleri ihracatımız içerisindeki payı 2023 yılı Ocak-Mart döneminde %68,8 olarak gerçekleşmiştir.

Saraciye ürün grubumuzda 2023 Ocak-Mart döneminde gerçekleştirilen toplam ihracatımız 2023 yılının aynı dönemine kıyasla %8,8 oranında artarak 82 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Saraciye ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatımız içerisindeki payı %14,4 düzeyindedir.

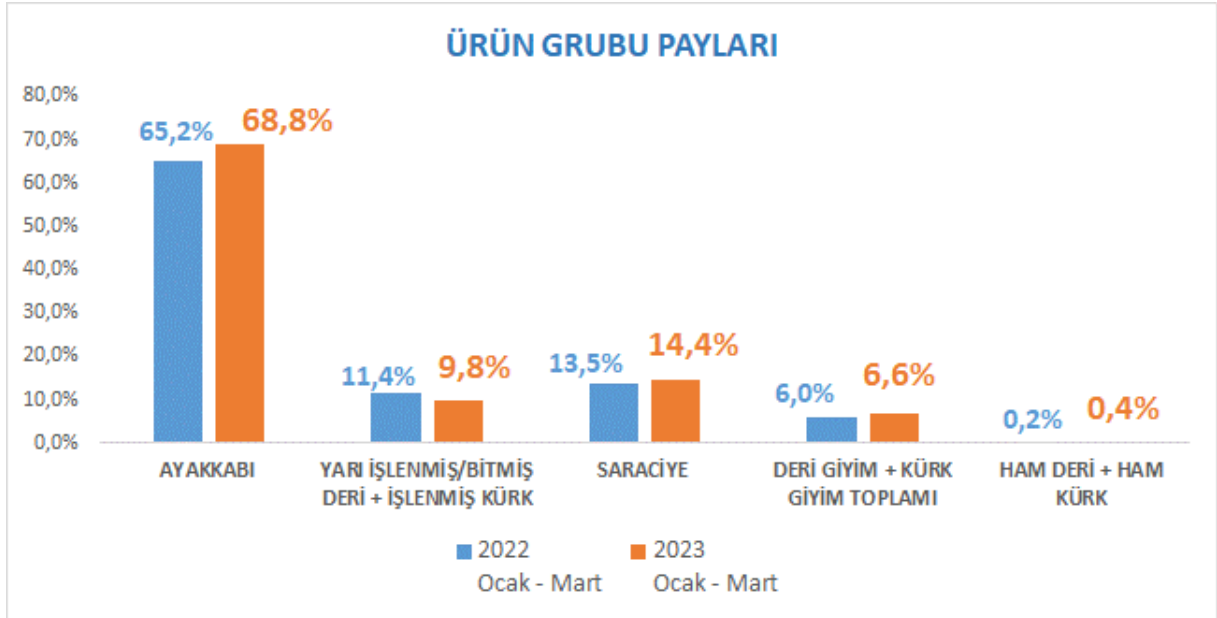
Yarı işlenmiş/bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grubu ihracatımızda ise 2023 yılı Ocak-Mart döneminde %17 oranında azalış yaşanmış ve 56,1 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Yarı işlenmiş/bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grubumuzun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatımız içerisindeki payı ise % 9,8'dir.

İhracatımızda bir diğer önemli grup deri ve kürk giyim grubumuz olup, 2023 yılı Ocak-Mart döneminde ülkemizden 37,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Bu ürünlerin ihracatında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 24,5 oranında artış yaşanmıştır. Söz konusu ürünlerin toplamının Türkiye

toplam deri ve deri mamulleri ihracatımız içerisindeki payı %6,6 olarak hesaplanmaktadır.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracat Rakamları							
Birim: 1.000 ABD \$	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
AYAKKABI (FASIL 64)	128.727	154.104	19,7	327.192	392.236	19,9%	68,8%
YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK	26.881	23.855	-11,3	67.588	56.099	-17,0%	9,8%
4104-4115 YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	22.128	17.999	-18,7	57.434	45.602	-20,6%	8,0%
4302 İŞLENMİŞ KÜRK	4.752	5.856	23,2	10.154	10.497	3,4%	1,8%
SARACİYE (GTP 4201-4202-4203.21/29/30/40-4205-4206)	27.174	28.068	3,3	75.391	82.002	8,8%	14,4%
DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM	7.769	13.239	70,4	30.081	37.454	24,5%	6,6%
4203.10 DERİ GİYİM	5.625	10.367	84,3	22.111	29.021	31,3%	5,1%
4303-4304 KÜRK GİYİM	2.144	2.871	33,9	7.970	8.433	5,8%	1,5%
HAM DERİ + HAM KÜRK	923	472	-48,9	1.144	2.160	88,8%	0,4%
4101-4103 HAM DERİ	923	40	-95,7	1.144	572	-50,0%	0,1%
4301 HAM KÜRK	0	432	#SAYI/0!	0	1.588	#SAYI/0!	0,3%
DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	191.678	219.904	14,7	501.751	570.418	13,7%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

Grafiklerde de görüldüğü üzere, 2023 yılı Ocak- Mart döneminde, Deri ve Deri Ürünleri ihracatımızda en yüksek pay, bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,6 puan artan ayakkabı ve aksamaları ihracatında gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde saraciyede 0,9, , deri ve kürk giyimde 0,6, ham deri ve kürk giyim ürün grubunun payında ise 0,2 oranında artış yaşanırken, yarı işlenmiş/bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grubunun deri ve deri mamulleri ihracatındaki payında bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,6 puan azalış yaşanmıştır.

Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

1- Ayakkabı Ürün Grubu

Ayakkabı ürün grubunda 2023 yılı Mart ayında, bir önceki yılın Mart ayına göre %33,7 oranında artış gerçekleşen Irak birinci sırada yer almıştır. Anılan ayda %7 oranında ihracat azalışı ile Almanya ikinci, %12,8 oranında ihracat artışı ile İtalya üçüncü sırada yer almıştır.

Ayakkabı ürün grubu ihracatımızda, 2022 yılı Ocak- Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %20 oranında artış kaydedilmiş, ihracatımız 327,2 milyon dolardan 392,3 milyon dolara çıkmıştır.

En Fazla Ayakkabı İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 64.01 -64.06)							
Birim: 1.000 ABD \$	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
1 ALMANYA	9.675	8.994	-7,0%	25.680	24.342	-5,2%	6,2%
2 İTALYA	7.259	8.185	12,8%	16.766	18.941	13,0%	4,8%
3 İRAK	6.901	9.224	33,7%	15.685	18.148	15,7%	4,6%
4 UKRAYNA	1.257	1.570	24,9%	3.017	16.913	460,6%	4,3%
5 ROMANYA	6.720	6.372	-5,2%	13.835	14.714	6,4%	3,8%
6 POLONYA	5.007	4.524	-9,6%	13.454	11.598	-13,8%	3,0%
7 BİRLEŞİK KRALLIK	3.408	4.504	32,2%	9.987	11.226	12,4%	2,9%
8 FRANSA	2.802	3.424	22,2%	7.790	11.042	41,7%	2,8%
9 İSPANYA	5.366	3.771	-29,7%	17.912	10.721	-40,1%	2,7%
10 LİBYA	7.700	5.502	-28,5%	16.318	10.666	-34,6%	2,7%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	56.094	56.069	0,0%	140.444	148.311	5,6%	37,8%
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	72.633	98.035	35,0%	186.748	243.926	30,6%	62,2%
AB (27) TOPLAMI	52.398	51.178	-2,3%	132.951	129.767	-2,4%	33,1%
AYAKKABI İHRACATI	128.727	154.104	19,7%	327.192	392.236	19,9%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

2023 yılı Ocak-Mart döneminde Türkiye tarafından en çok ayakkabı ve aksesuarları ihracatı yapılan ilk 10 ülke sıralamasında, bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,2 oranında azalış kaydedilen Almanya lider konumunda olup, bu ülkeye yapılan ihracatımız 24,3 milyon dolar olmuştur.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde ihracatımızda %13 oranında artış yaşanan İtalya ikinci en büyük ihracat pazarımız olmuş ve ihracat değerimiz 19 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İtalya'nın toplam ihracat içindeki payı %4,8 olmuştur. Anılan dönemde %15,7 oranında artış yaşanan üçüncü en büyük ihracat pazarımız Irak olmuştur. Irak'ın payı ise %4,6 ve ihracat değeri 18,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ocak- Mart döneminde Ukrayna, Romanya, Birleşik Krallık ve Fransa'ya yönelik ihracatımızda sırasıyla %460,6, %6,4, %12,4, %2,2, %41,7 oranlarında artış kaydedildiği görülmektedir.

ALT ÜRÜN GRUBU DEĞER BAZINDA AYAKKABI İHRACATIMIZ								
Birim: 1.000 ABD \$	Tanımı	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
6401	Dış Tabanı, Yüzü Kauçuk ve Plastik, Su Geçirmez	1.818	1.394	-23,3%	3.410	2.958	-13,3%	0,8%
6402	Dış Tabanı, Yüzü Kauçuk ve Plastik, Diğer	32.294	40.305	24,8%	83.998	94.723	12,8%	24,1%
6403	Yüzü Deri, Tabanı Kauçuk, Plastik, Tabii, Suni vb Kösele	62.460	74.712	19,6%	159.847	200.789	25,6%	51,2%
6404	Yüzü Dokuma Maddelerden, Tabanı Kauçuk, Plastik vb	16.067	20.767	29,2%	39.183	53.569	36,7%	13,7%
6405	Diğer	9.987	10.066	0,8%	23.951	22.072	-7,8%	5,6%
6406	Ayakkabı Aksamları	6.101	6.860	12,4%	16.804	18.127	7,9%	4,6%
AYAKKABI İHRACATI		128.727	154.104	19,7%	327.192	392.236	19,9%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

Ayakkabı İhracatında Ülkeler (GTP 64.01 -64.06)								
Birim: 1.000 ABD \$		2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
6401		1.818	1.394	-23,3%	3.410	2.958	-13,3%	100,0%
1	IRAK	161	209	30,0%	459	349	-24,0%	11,8%
2	AVUSTRALYA	2	113	5879,6%	58	238	312,2%	8,0%
3	ÇEKYA	22	0	-100,0%	22	199	789,5%	6,7%
6402		32.294	40.305	24,8%	83.998	94.723	12,8%	100,0%
1	IRAK	3.782	5.088	34,6%	8.415	10.090	19,9%	10,7%
2	ALMANYA	3.332	3.481	4,5%	7.910	9.351	18,2%	9,9%
3	SUUDİ ARABİSTAN	147	2.438	1564,0%	487	4.755	875,8%	5,0%
6403		62.460	74.712	19,6%	159.847	200.789	25,6%	100,0%
1	İTALYA	5.130	5.884	14,7%	12.249	14.063	14,8%	7,0%
2	ALMANYA	4.297	3.303	-23,1%	11.344	9.703	-14,5%	4,8%
3	ROMANYA	4.363	3.816	-12,5%	9.229	8.912	-3,4%	4,4%
6404		16.067	20.767	29,2%	39.183	53.569	36,7%	100,0%
1	UKRAYNA	30	460	1426,9%	337	7.152	2022,4%	13,4%
2	IRAK	1.774	2.311	30,3%	3.858	4.748	23,1%	8,9%
3	LİBYA	1.414	1.500	6,1%	2.882	2.834	-1,7%	5,3%
6405		9.987	10.066	0,8%	23.951	22.072	-7,8%	100,0%
1	LİBYA	2.585	1.312	-49,3%	6.648	2.179	-67,2%	9,9%
2	İSRAİL	1.583	1.385	-12,5%	2.519	2.031	-19,4%	9,2%
3	KAZAKİSTAN	49	902	1723,2%	154	2.025	1218,5%	9,2%
6406		6.101	6.860	12,4%	16.804	18.127	7,9%	100,0%
1	UKRAYNA	1	25	3298,9%	25	2.224	8716,1%	12,3%
2	ALMANYA	1.156	907	-21,6%	3.590	2.131	-40,6%	11,8%
3	CEZAYİR	1.280	763	-40,4%	2.498	2.059	-17,6%	11,4%
AYAKKABI İHRACATI		128.727	154.104	19,7%	327.192	392.236	19,9%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

a) Yarı işlenmiş/bitmiş deri ürün grubu

Yarı işlenmiş/bitmiş deri ürün grubumuzda 2023 yılı Mart ayında %23 artış ile Hindistan ilk sırada yer almıştır. %27,9 oranında azalış ile Portekiz ikinci, %63,3 azalış ile İtalya üçüncü sırada yer almıştır.

Yarı işlenmiş/bitmiş deri ürün grubumuzda 2023 yılı Ocak-Mart döneminde en çok ihracat Hindistan ve İtalya'ya yapılmıştır.

Birim: 1.000 ABD \$	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
1 HINDİSTAN	2.479	3.050	23,0%	5.748	6.533	13,7%	14,3%
2 İTALYA	4.696	1.724	-63,3%	12.084	4.744	-60,7%	10,4%
3 PORTEKİZ	2.558	1.844	-27,9%	4.506	4.553	1,1%	10,0%
4 ALMANYA	2.485	1.195	-51,9%	5.666	2.969	-47,6%	6,5%
5 DOMINİK CUMHURİYETİ	890	557	-37,4%	1.524	2.464	61,7%	5,4%
6 İSPANYA	931	988	6,2%	2.149	2.175	1,2%	4,8%
7 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	337	564	67,1%	2.164	2.117	-2,2%	4,6%
8 GÜNEY KORE CUMHURİYETİ	1.339	510	-61,9%	3.623	1.286	-64,5%	2,8%
9 VIETNAM	977	539	-44,8%	1.673	1.224	-26,8%	2,7%
10 FRANSA	362	449	24,0%	1.313	1.035	-21,1%	2,3%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	17.054	11.420	-33,0%	40.451	29.100	-28,1%	63,8%
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	5.075	14.874	193,1%	16.983	16.503	-2,8%	36,2%
AB (27) TOPLAMI	12.564	8.112	-35,4%	31.481	19.894	-36,8%	43,6%
YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ İHRACATI	22.128	17.999	-18,7%	57.434	45.602	-20,6%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

Bu dönemde en büyük ihracat pazarımız konumunda olan Hindistan'a ihracatımızda, 2022 yılı aynı dönemine kıyasla %13,7 oranında artış yaşanmış ve 6,5 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Hindistan'ın bu ürün grubumuzun toplam ihracatı içerisindeki payı %14,3 olarak hesaplanmaktadır.

Bu dönemde en büyük ikinci ihracat pazarımız %60,7 oranında azalışla yaklaşık 4,8 milyon dolar ihracat gerçekleştirilen İtalya olmuştur. İtalya'nın bu ürün grubu toplam ihracatı içerisindeki payı %10,4 olarak kaydedilmiştir.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde ilk on ülke arasında sırasıyla %1,1 ile Portekiz, %61,7 ile Dominik, %1,2 ile İspanya ihracat artışı yaşanan ülkeler olurken %47,6 ile Almanya, %2,2 ile Çin, %64,5 ile Güney Kore ve %28,8 ile Vietnam, %21,1 ile Fransa ihracat azalışı yaşanan ülkeler olmuştur.

b) İşlenmiş kürk ürün grubu

İşlenmiş kürk ürün grubu toplamında, 2023 yılının Mart ayında %25,2 artış ile İtalya ilk sırada, %24,3 artış ile Almanya ikinci, %1269,1 oranında artış ile Vietnam üçüncü sırada yer almıştır.

İşlenmiş kürk ürün grubu toplamında, 2023 yılının Ocak-Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %3,4 oranında artış yaşanmış, ihracatımız 10,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

En Fazla İşlenmiş Kürk İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 43.02)							
Birim: 1.000 ABD \$	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
1 İTALYA	1.400	1.753	25,2%	2.337	2.649	13,4%	25,2%
2 ALMANYA	371	461	24,3%	996	1.005	0,9%	9,6%
3 HONG KONG	310	265	-14,6%	322	621	92,8%	5,9%
4 BİRLEŞİK DEVLETLER	217	287	32,4%	499	508	1,8%	4,8%
5 PORTEKİZ	248	166	-33,1%	932	498	-46,5%	4,7%
6 GÜNEY KORE CUMHURİYE	426	360	-15,4%	944	465	-50,7%	4,4%
7 VIETNAM	33	450	1269,1%	34	458	1243,4%	4,4%
8 HINDİSTAN	171	231	35,4%	296	426	43,8%	4,1%
9 BEYAZ RUSYA	83	118	41,6%	407	386	-5,1%	3,7%
10 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	45	312	595,0%	67	330	394,6%	3,1%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	3.303	4.404	33,3%	6.834	7.347	7,5%	70,0%
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	1.449	1.452	0,2%	3.320	3.150	-5,1%	30,0%
AB (27) TOPLAMI	2.406	2.834	17,8%	5.399	5.219	-3,3%	49,7%
İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI	4.752	5.856	23,2%	10.154	10.497	3,4%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

Bu ürün grubunda ülkemizin en büyük ihracat pazarı İtalya olmuştur. İtalya'ya 2023 yılı Ocak-Mart döneminde işlenmiş kürk grubunda ihracat 2,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiş ve bu değer ile %25,2 pay almıştır.

Anılan dönem itibariyle Türkiye tarafından en fazla işlenmiş kürk ihracatı yapılan ilk on ülke içerisinde, %0,9 ile Almanya, %92,8 ile Hong Kong, %1,8 ile Birleşik Devletler, %1243,4 ile Vietnam, %43,8 ile Hindistan, %394,6 ile Çin ihracat artışı yaşanan ülkeler olurken %46,5 ile Portekiz, %50,7 ile Güney Kore, %5,1 ile Beyaz Rusya ihracatta düşüş yaşanan ülkeler olmuştur.

3- Saraciye Ürün Grubu

a) Toplam Saraciye İhracatımız

Saraciye ürün grubunda 2023 yılı Mart ayında %80 oranında ihracat artışı gerçekleşen İtalya ilk sırada yer almıştır. %19,7 artış ile Almanya ikinci, %35,7 ihracat azalışı ile Birleşik Krallık üçüncü sırada yer almıştır.

Saraciye ürün grubunda, 2023 yılının Ocak-Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %8,8 oranında artış yaşanmış, ihracatımız 82 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Saraciye ürünleri ihracatımızda en yüksek değeri alan İtalya'ya yapılan ihracat, 2023 yılının Ocak-Mart döneminde %65,3 oranında artarak 11,3 milyon dolar olmuştur. İtalya'nın Türkiye saraciye ihracatı içerisindeki payı ise bu dönemde %13,7 olarak kaydedilmiştir.

Saraciye ihracatımızın 2023 yılının Ocak-Mart döneminde bir diğer önemli pazarı olan Ukrayna'ya ihracatımız ise %1557,7 oranında artarak 9,3 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Bu dönemde Saraciye ihracatımızda İspanya'ya %56,7, İsviçre'ye %26,4, Yunanistan'a %30,7 oranlarında ihracat artışı kaydedilmiştir.

En Fazla Saraciye İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 42.01-42.02-4203.21/29/30/40-42.05-42.06)								
Birim: 1.000 ABD \$		2022	2023	Değişim %	2022	2023	Değişim %	Pay %
		Mart	Mart		Ocak - Mart	Ocak - Mart		
1	İTALYA	2.301	4.142	80,0%	6.800	11.242	65,3%	13,7%
2	UKRAYNA	42	302	613,3%	565	9.368	1557,7%	11,4%
3	ALMANYA	2.193	2.625	19,7%	7.833	7.681	-2,0%	9,4%
4	BİRLEŞİK KRALLIK	3.055	1.964	-35,7%	7.431	4.490	-39,6%	5,5%
5	FRANSA	1.850	836	-54,8%	4.940	3.805	-23,0%	4,6%
6	HOLLANDA	1.623	1.044	-35,7%	4.540	3.225	-29,0%	3,9%
7	İSPANYA	928	793	-14,6%	1.863	2.919	56,7%	3,6%
8	İSVİÇRE	704	1.355	92,6%	2.149	2.716	26,4%	3,3%
9	YUNANİSTAN	937	1.021	8,9%	1.598	2.089	30,7%	2,5%
10	İSRAİL	1.127	993	-11,9%	2.246	1.945	-13,4%	2,4%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		14.761	15.075	2,1%	39.965	49.480	23,8%	60,3%
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER		12.414	12.992	4,7%	35.426	32.522	-8,2%	39,7%
AB (27) TOPLAMI		12.933	13.880	7,3%	35.507	39.893	12,4%	48,6%
SARACİYE İHRACATI		27.174	28.068	37,3%	75.391	82.002	8,8%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

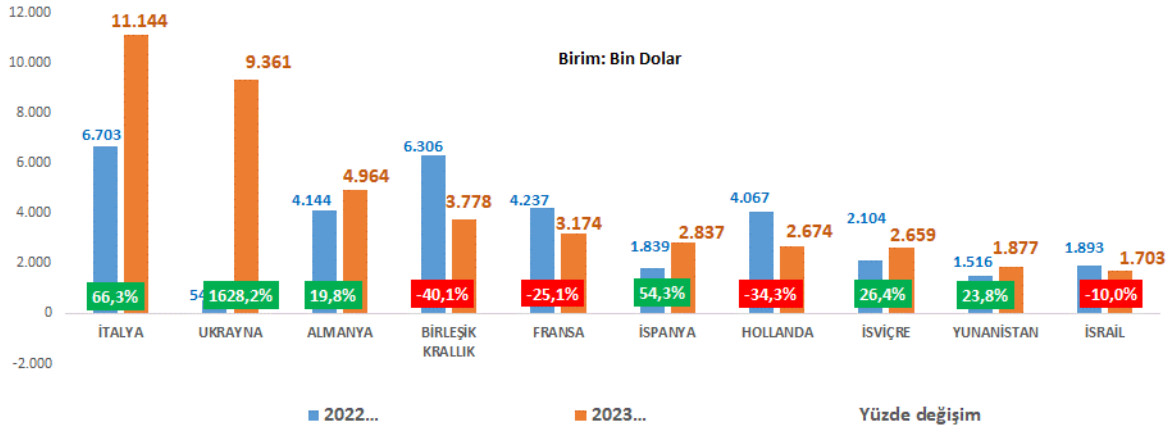
a) Alt Ürün Grubu Bazında Saraciye İhracatımız

2023 yılı Mart ayında ve 2023 yılı Ocak-Mart döneminde en çok ihracat gerçekleştirilen saraciye alt grubu 4202 GTIP altında yer alan çantalar, valizler vb. eşyadır. Bu ürün grubunda geçen yılın aynı dönemine göre %14,4'lük artışla 71,2 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiş ve bu değer ile toplam saraciye ihracatımızdan %87 oranında pay almıştır.

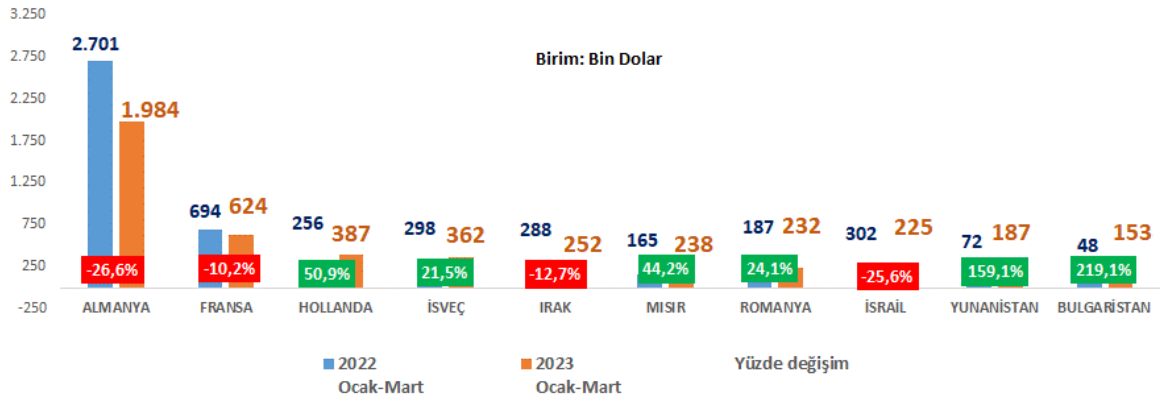
ALT ÜRÜN GRUBU BAZINDA SARACİYE İHRACATIMIZ								
Birim: 1.000 ABD \$	Tanımı	2022	2023	Değişim %	2022	2023	Değişim %	Pay %
		Mart	Mart		Ocak - Mart	Ocak - Mart		
4202	Çantalar, Valizler vb Eşya	22.877	23.619	3,2%	62.176	71.123	14,4%	87%
4203.21 + 4203.29 + 4203.30 + 4203.40	Eldivenler, Kemerler ve Diğer Aksesuarlar	2.686	2.914	8,5%	7.709	7.235	-6,1%	8,8%
4201 + 4205 + 4206	Diğer Saraciye Eşyası	1.611	1.535	-4,7%	5.506	3.644	-33,8%	4,4%
SARACİYE İHRACATI		27.174	28.068	3,3%	75.391	82.002	8,8%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

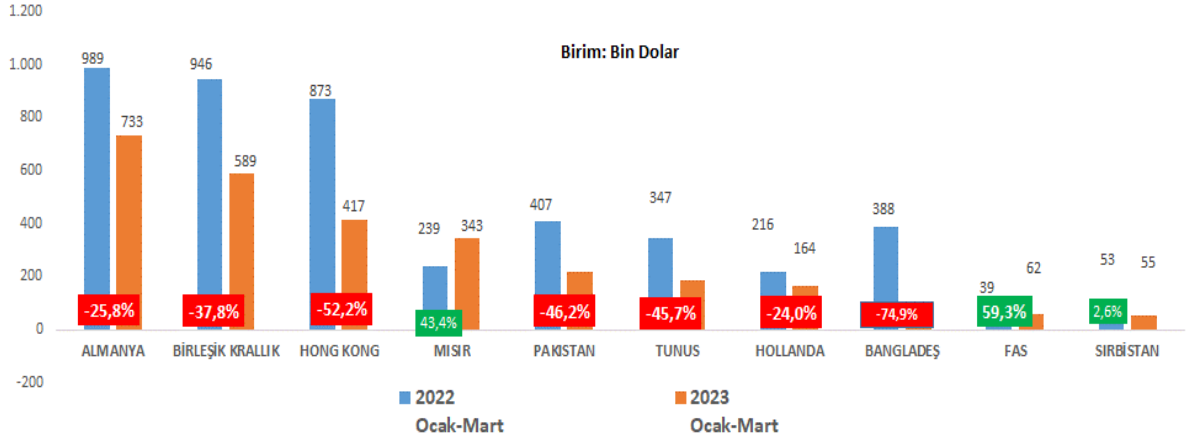
2023 OCAK - MART DÖNEMİ ÇANTA, VALİZ VB İHRACATIMIZDA İLK 10 ÜLKE

2023 OCAK - MART ELDİVENLER, KEMERLER VE DİĞER AKSESUAR İHRACATIMIZDA İLK 10 ÜLKE

2023 OCAK - MART DÖNEMİ DİĞER SARACİYE İHRACATIMIZDA İLK 10 ÜLKE

4- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

a) Deri giyim

Deri giyimde 2023 yılı Mart ayında %527 oranında ihracat artışı yaşayan Tacikistan ilk sırada, %119,3 oranında artış gerçekleşen Fransa ikinci, %33 oranında azalış gerçekleşen ABD üçüncü sırada yer almıştır. Deri giyim ürün grubu ihracatımızda 2023 yılı Ocak-Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %31,3 oranında artış yaşanmış, ihracatımız 29,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde deri giyim ürün grubunda Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı, 2022 yılı aynı dönemine kıyasla ihracatımızın %62,7 oranında artarak 4,5 milyon dolar olarak gerçekleştiği ABD olmuştur. ABD'ni deri giyim ihracatımız içerisindeki payı %15,6 düzeyindedir.

Fransa, %69,6 oranında artış ile Ocak-Mart döneminde ikinci önemli pazarımız olmuştur. İhracatımızdan %12 oranında pay alan Fransa'ya 3,5 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde deri giyim ürün grubunda ihracat yapılan ilk on ülke içerisinde Tacikistan'a %182, İsrail'e %3841,5, İtalya'ya %4,5, Kazakistan'a %6007 ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne %88,7 oranlarında ihracat artışları kaydedilmiştir.

En Fazla Deri Giyim İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 4203.10)							
Birim: 1.000 ABD \$	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
1 BİRLEŞİK DEVLETLER	902	1.200	33,0%	2.779	4.523	62,7%	15,6%
2 FRANSA	652	1.430	119,3%	2.051	3.478	69,6%	12,0%
3 TACİKİSTAN	356	2.233	527,1%	1.121	3.161	182,0%	10,9%
4 HOLLANDA	572	889	55,5%	2.271	2.267	-0,2%	7,8%
5 ALMANYA	800	493	-38,4%	2.365	1.976	-16,4%	6,8%
6 İSRAİL	12	530	4424,8%	32	1.270	3841,5%	4,4%
7 İTALYA	301	321	6,7%	1.068	1.116	4,5%	3,8%
8 KAZAKİSTAN	5	584	11284,7%	17	1.047	6007,0%	3,6%
9 BİRLEŞİK KRALLIK	329	136	-58,6%	1.024	533	-48,0%	1,8%
10 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	73	184	152,0%	227	428	88,7%	1,5%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	4.003	8.000	99,9%	12.956	19.799	52,8%	68,2%
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	1.623	2.367	45,9%	9.155	9.222	0,7%	31,8%
AB (27) TOPLAMI	2.793	3.738	33,9%	10.111	10.657	5,4%	36,7%
DERİ GİYİM İHRACATI	5.625	10.367	84,3%	22.111	29.021	31,3%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

2023 yılı Ocak-Şubat döneminde ihracatçılarımız tarafından en fazla ihracat yapılan ilk on ülke içerisinde Hollanda'ya %0,2, Almanya'ya %16,4, Birleşik Krallık'a %48 oranlarında gerileme kaydedilmiştir.

b) Kürk giyim

Kürk giyimde 2023 yılı Mart ayında %206,7 oranında ihracat artışı yaşanan İtalya ilk sırada yer alırken %9,3 oranında ihracat azalışı yaşanan Birleşik Devletler ikinci, %7966,1 oranında ihracat artışı yaşanan İsveç üçüncü sırada yer almıştır. 2023 yılının Ocak-Mart döneminde kürk giyim ihracatımızda en büyük pazarımızın Tacikistan olduğu görülmektedir. Tacikistan'a yönelik ihracatımızda geçen yılın aynı dönemine göre %49,9'luk azalışla yaklaşık 1 milyon dolarlık bir ihracat hacmi yakalanmış ve bu değerle kürk giyim ihracatımızdan %12,6 pay almıştır.

En Fazla Kürk Giyim İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 43.03 - 43.04)							
Birim: 1.000 ABD \$	2022 Mart	2023 Mart	Değişim %	2022 Ocak - Mart	2023 Ocak - Mart	Değişim %	Pay %
1 TACİKİSTAN	823	73	-91,2%	2.127	1.065	-49,9%	12,6%
2 İTALYA	127	389	206,7%	473	743	57,1%	8,8%
3 BİRLEŞİK DEVLETLER	207	187	-9,3%	1.173	559	-52,4%	6,6%
4 ALMANYA	139	176	27,1%	740	423	-42,9%	5,0%
5 FRANSA	185	50	-73,1%	371	342	-7,8%	4,1%
6 KAZAKİSTAN	9	73	719,7%	17	327	1775,0%	3,9%
7 BEYAZ RUSYA	0	3	#SAYI/0!	14	227	1479,8%	2,7%
8 İSVEÇ	2	181	7966,1%	31	181	486,3%	2,1%
9 BİRLEŞİK KRALLIK	80	63	-20,8%	329	145	-56,0%	1,7%
10 POLONYA	10	1	-93,4%	10	132	1245,8%	1,6%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	1.580	1.196	-24,3%	5.286	4.145	-21,6%	49,1%
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	564	1.675	197,2%	2.684	4.289	59,8%	50,9%
AB (27) TOPLAMI	618	930	0,1%	2.025	2.078	2,6%	24,6%
KÜRK GİYİM İHRACATI	2.144	2.871	33,9%	7.970	8.433	5,8%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

Kürk giyim ihracatımızda ikinci sırada, %57,5 oranında artış yaşanmış olan İtalya yer almaktadır. Bu ülkeye Ocak-Mart döneminde 743 bin dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. İtalya'nın kürk giyim ihracatımız içerisindeki payı %8,8 olarak kaydedilmiştir.

2023 yılı Ocak-Mart döneminde kürk giyim ürün grubunda ilk 10 ülke içerisinde, Kazakistan'a %1775, Beyaz Rusya'ya %148, İsveç'e %486,3, Polonya'ya %1246 oranlarında ihracat artışı yaşanmıştır. Bu dönemde ABD'ye %52,4, Almanya'ya %12,9, Fransa'ya 7,8, Birleşik Krallık'a %56 oranında ihracat düşüşü kaydedildi.

5- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

En Fazla Ham Deri İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 41.01 - 41.03)

Birim: 1.000 ABD \$	2022	2023	Değişim %	2022	2023	Değişim %	Pay %
	Mart	Mart		Ocak - Mart	Ocak - Mart		
1 İTALYA	739	39	29,7%	958	571	#BAŞV!	99,8%
2 POLONYA	0	1	-	0	1,2	-	0,2%
3 GANA	0	0	-	0	0,0	-	-
4 HOLLANDA	0	0	-	1	0	-	-
5 İSPANYA	184	0	-	184	0	-	-
HAM DERİ İHRACATI	923	40	-95,7%	1.144	572	-50,0%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

En Fazla Ham Kürk İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 43.01)

Birim: 1.000 ABD \$	2022	2023	Değişim %	2022	2023	Değişim %	Pay %
	Mart	Mart		Ocak - Mart	Ocak - Mart		
1 KAZAKİSTAN	0	432	-	0	1.588	-	-
HAM KÜRK İHRACATI	0	432	-	0	1.588	-	-

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Mart 2023

TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

2023 OCAK-MART

Birim: 1.000 \$		2022 MART	2023 MART	DEĞİŞİM %	2022 OCAK - MART	PAY %	2023 OCAK - MART	PAY %	DEĞİŞİM %
1	İTALYA	16.838	16.553	-1,7	40.505	8,1	40.007	7,0	-1,2
2	ALMANYA	15.684	13.959	-11,0	43.297	8,6	38.410	6,7	-11,3
3	UKRAYNA	1.515	2.066	36,3	4.161	0,8	27.276	4,8	555,5
4	IRAK	7.618	10.116	32,8	17.551	3,5	19.898	3,5	13,4
5	FRANSA	5.878	6.199	5,5	16.658	3,3	19.897	3,5	19,4
6	ROMANYA	7.705	7.785	1,0	16.790	3,3	17.653	3,1	5,1
7	BİRLEŞİK KRALLIK	7.030	6.777	-3,6	19.140	3,8	16.660	2,9	-13,0
8	İSPANYA	7.566	5.646	-25,4	22.522	4,5	16.059	2,8	-28,7
9	HOLLANDA	5.765	4.715	-18,2	15.327	3,1	14.234	2,5	-7,1
10	POLONYA	5.539	5.641	1,9	15.146	3,0	14.211	2,5	-6,2
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		81.138	79.457	-2,1	211.098	42,1	224.305	39,3	6,3
11	KAZAKİSTAN	2.503	6.039	141,3	6.584	1,3	14.030	2,5	113,1
12	İSRAIL	8.807	7.924	-10,0	15.092	3,0	13.707	2,4	-9,2
13	ABD	3.161	4.118	30,3	14.760	2,9	13.522	2,4	-8,4
14	LİBYA	8.685	6.051	-30,3	18.393	3,7	12.127	2,1	-34,1
15	BULGARİSTAN	3.283	3.650	11,2	9.531	1,9	9.211	1,6	-3,4
16	SİRBİSTAN	3.045	3.878	27,4	6.951	1,4	8.789	1,5	26,4
17	SUUDİ ARABİSTAN	212	4.431	1.994,8	731	0,1	8.450	1,5	1.056,0
18	YUNANİSTAN	3.094	4.502	45,5	6.033	1,2	8.166	1,4	35,4
19	FAS	2.391	3.403	42,4	5.779	1,2	7.762	1,4	34,3
20	HİNDİSTAN	2.659	3.374	26,9	6.188	1,2	7.098	1,2	14,7
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI		118.976	126.828	6,6	301.140	60,0	327.169	57,4	8,6
21	BEYAZ RUSYA	1.923	1.960	1,9	5.001	1,0	6.133	1,1	22,7
22	PORTEKİZ	3.060	2.445	-20,1	5.960	1,2	5.950	1,0	-0,2
23	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	2.324	2.362	1,6	5.350	1,1	5.869	1,0	9,7
24	TACİKİSTAN	1.639	2.988	82,3	4.326	0,9	5.719	1,0	32,2
25	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	2.234	1.837	-17,8	5.588	1,1	5.622	1,0	0,6
26	SUDAN	1.766	1.491	-15,6	4.870	1,0	5.493	1,0	12,8
27	İSVİÇRE	1.115	2.207	98,0	3.220	0,6	5.211	0,9	61,9
28	GÜRCİSTAN	1.538	2.415	57,1	3.443	0,7	5.080	0,9	47,5
29	CEZAYİR	2.218	1.333	-39,9	4.385	0,9	4.728	0,8	7,8
30	ÖZBEKİSTAN	1.430	1.894	32,4	3.292	0,7	4.444	0,8	35,0
31	KIRGIZİSTAN	835	1.763	111,2	3.609	0,7	4.429	0,8	22,7
32	SLOVAKYA	910	1.327	45,8	3.425	0,7	4.417	0,8	28,9
33	YEMEN	1.327	1.468	10,6	3.015	0,6	4.041	0,7	34,0
34	KKTC	908	2.297	152,9	1.717	0,3	3.971	0,7	131,3
35	MOLDAVYA	1.085	1.640	51,1	2.491	0,5	3.765	0,7	51,1
36	ÇEKYA	1.011	991	-2,0	3.216	0,6	3.639	0,6	13,2
37	BOSNA-HERSEK	1.302	1.793	37,7	2.985	0,6	3.395	0,6	13,7
38	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	765	1.021	33,6	3.206	0,6	3.049	0,5	-4,9
39	ARNAVUTLUK	1.602	1.481	-7,5	4.014	0,8	2.962	0,5	-26,2
40	BELÇİKA	717	1.053	46,8	2.064	0,4	2.792	0,5	35,3
41	GÜNEY KORE CUMHURİYETİ	1.916	1.246	-35,0	5.240	1,0	2.767	0,5	-47,2
42	AVUSTRALYA	704	476	-32,4	3.174	0,6	2.675	0,5	-15,7
43	KANADA	774	590	-23,8	2.375	0,5	2.661	0,5	12,1
44	SENEGAL	939	994	5,9	2.089	0,4	2.604	0,5	24,6
45	KOSOVA	565	1.351	138,9	1.979	0,4	2.562	0,4	29,4
46	DOMINİK CUMHURİYETİ	944	583	-38,2	1.594	0,3	2.490	0,4	56,2
47	ÜRDÜN	1.589	1.348	-15,1	4.712	0,9	2.480	0,4	-47,4
48	KUZAY MAKEDONYA	886	1.057	19,2	2.576	0,5	2.116	0,4	-17,8
49	LÜBNAN	803	980	22,2	1.565	0,3	2.091	0,4	33,6
50	LİTVANYA	1.269	825	-35,0	3.762	0,7	2.010	0,4	-46,6
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI		159.074	172.045	8,2	405.380	80,8	442.334	77,5	9,1
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER		32.604	47.859	46,8	96.371	19,2	128.084	22,5	32,9
AB (27) TOPLAMI		84.753	80.755	-4,7	218.802	43,6	208.226	36,5	-4,8
TOPLAM DERİ İHRACATI		191.678	219.904	14,7	501.751	100,0	570.418	100,0	13,7

Kaynak: İhracatçı Birlikleri / e-Birlik Sistemi

İTKİB Genel Sekreterliği
İDMİB Sektör Şubesi